

FRIEDRICH SCHILLER

A rablók

(DIE RÄUBER – RÉSZLET)

SZEMÉLYEK

MAXIMILIAN MOOR, az öreg gróf, kormányzó
KÁROLY, a nagyobbik fia
FERENC, a kisebbik fia
AMÁLIA EDELREICH kisasszony

LÁZADÓ DIÁKOK, a későbbiekben BŰNÖZŐK:

SPIEGELBERG
SCHWEIZER
GRIMM
RAZMANN
SCHUFTERLE
ROLLER
KOSINSKY
SCHWARZ

HERMANN, egy nemesember zabigyereke
DANIEL, Moor gróf inasa
MOSER lelkész
SZERZETES
A RABLÓCSAPAT TÖBBI TAGJA

Helyszín: Németország a XVIII. század közepén. A darabban eltelt idő körülbelül két év.

Moor lovon érkezik. Schweizer. Roller. Grimm. Schufterle és a többi rabló sárosan, porosan lép be.

MOOR: *(leugrik a lováról)* Szabadság! Szabadság! Roller, na ezt aztán megúsztad! Vezesd el a lovamat, Schweizer, és csutakold le borral. *(A földre veti magát)* Megérte!

RAZMANN: *(Rollernek)* Plútó lángjaira! A kerékről támadtál fel?

SCHWARZ: A szelleme vagy? Vagy én örültem meg? Ugye tényleg te vagy?

ROLLER: *(libegve)* Én vagyok. Élek. Mit gondolsz, honnan jövök?

SCHWARZ: Hiszen már eldőlt a sorsod!

ROLLER: Bizony ám, hogy eldőlt, és ezzel még nem is mondtunk semmit. Egyenesen a bitóról jövök. De hagyjatok egy kis levegőhöz jutni. Schweizer majd elmelési. Adjatok egy pohár pálinkát! Te még itt vagy, Móric? Azt hittem, máshol fo-

gunk összeakadni. Adjatok már pálinkát! Mindjárt összeesek. Ó, én kapitányom! De hol is van?

SCHWARZ: Azonnal... Na bökd ki, hogy menekültél meg? Hogy tudtál visszajutni? Forog velem a világ. Egyenest a bitófáról?

ROLLER: *(megiszik egy üveg pálinkát)* Na, ez jó erős, csak úgy éget! Pontosan a bitófáról! Mondom én. Csak álltok itt, bámultok ki a fejetekből, nem vagytok magatoknál... Csak három lépésre voltam a kibaszott létrától, ami egyenest Ábrahámhoz vitt volna. Súlyosan közel, súlyosan közel! Már szőröstül-bőröstül megvettek kilóra az anatómián. Egy lyukas gombot nem adtam volna az életemért. A kapitánynak köszönhetem, hogy lélegzem, szabad vagyok, élek.

SCHWEIZER: Olyan buli volt, ami tényleg nem mindennapi. Három nappal ezelőtt hozták kémeink a hírt, hogy Roller jó nagy slamasztikában van, és ha nem történik égi közbeavatkozás, holnap reggel – ami ma volt – szépen a másvilágra küldik. „Rajta! – mondja a kapitány –, na mennyit ér nektek egy barát? Megmentjük vagy sem, de olyan halotti fáklyát gyújtunk, amelyet még egy király sem kapott, ha a fél város belepusztul is!” Mozgósította az egész bandát. Küldönc vitt neki üzenetet, és cédulán a levesébe dobta.

ROLLER: Kétkelkedtem a sikerben.

SCHWEIZER: Megvártuk, amíg kiürülnek az utcák. Az egész város kivonult a látványosságra, lovasok és gyalogosok, kocsik, messzire zengett a lárma és a bitófa zsoldára. „Most – mondta a kapitány –, gyújtátok meg!” Puskagolyóként szóródott szét a banda, harminchárom helyen egyszerre gyújtottak tüzet, pajtákba, templomokba, lőportornyokra repültek az égő gyújtózsínórok... Alig telt belé negyedóra, az északkeleti szél, ami szintén elég dühös lehetett a városra, segítségünkre sietett, és a lángot a házak legtetetejére fújta. Mi eközben utcáról utcára meneteltünk, mint bosszúálló démonok. „Tűz! Tűz!”, visszhangzott az egész városon keresztül... üvöltés... kiáltás-dobpergés... A harangok megkondultak, a lőportorony fölrobbant, mintha a föld repedt volna szét, az ég hasadt volna meg, és tíz öllel mélyebbre került volna a pokol.

ROLLER: A menetelők pedig visszafordultak... A város, mint Szodoma és Gomorra, lángokban állt, füst és kényszag terjengett mindenütt, negyven hegy visszhangozta a pokoli lármát körbe-körbe, mindenkit letaglózott a félelem... Na akkor tudtam én kihasználni az alkalmat... Odáig fajult a dolog, hogy már eleve el voltam oldozva. Kísérőim kővé dermedtek, mint Lót felesége, mikor visszanezett a városra. Iszkiri, na tűnés! Futottam, amíg a lábam bírta. Hatvan lépés után ledobtam a ruhámat, és a folyóba vettem magam. Víz alatt úsztam, hogy eltűnjek a szemük elől. És a mi kapitányunk lovakkal és ruhával várt... Hát így sikerült ideérkezni! Moor, Moor! Bárcsak te is bajba kerülnél, hogy viszonzhassam.

RAZMANN: Elég beteges kívánság, ezért simán föl kéne téged akasztani... De tény, hogy eszméletlen csapás volt.

ROLLER: Bele se merek gondolni, milyen jól jött a segítség. Képzeljétek el, hogy a kötél már a nyakatokon van, élve meneteltek sírotokhoz, mint én, teljes halotti öltözetben, hóhérkísérettel, minden lépéssel egyre közelebb, közelebb ahhoz a kibaszott gépezethez, ahol a nap első sugaránál ki fogok majd nyúlni. Köröskörül ott ólálkodnak a hóhérok, és ocsmány zene szól... Még mindig itt van a fülem-

ben... És száz holló káromása, miközben harminc másik röppen föl az előző áldozat oszló hullájáról... Ez mind, mind... És ráadásul még a fogadtatást is el tudod képzelni odaát... Tesókám, tesókám! Aztán egyszerre mégis a szabadság szava... Akkorát dördül, mintha egy égi hordó tartalma zúdult volna rám... Tudjátok meg, nyomorultak! Ha égő kályhából jeges vízbe ugrik az ember, akkor sem érez olyan durva megrázkódtatást, mint amit én éreztem, amikor a partra értem.

SPIEGELBERG: *(nevet)* Szegény ördög! De most már túl vagy rajta. *(Főlemeli pobarát, iszik rá)* A boldog újjászületésre!

ROLLER: *(eldobja a pobarát)* Nem, Mammon minden kincsére sem! Ezt nem szeretném még egyszer átélni. A halál több, mint egy bohócugrás, a halálfélelem pedig a halálnál is rosszabb.

SPIEGELBERG: És a robbanó lőportorony se volt semmi... Kapiskálod már, Razmann?... Azért érződött a levegőben órákig ez a bűz, mintha a sátán szekrényét szelőlőztetnék... Mestermunka volt, kapitány! Irigyellek.

SCHWEIZER: Ha egy város annak örül, hogy a bajtársamat vágóhídra küldi, mint egy disznót, akkor arra a városra lelkiismeret nélkül rá lehet rontani! És mi még néhány talált tárgyat is simán magunkkal hozhattunk! Mondjátok, ti mit lovasítottatok meg?

ELSŐ RABLÓ: Én a nagy zűrzavarban a Szent István-templomba lopóztam, és lenyesem az oltárterítőt szegélyét. A kedves Jóisten szerintem elég gazdag ember, és ha szeretne, a kenderből is tud fűzni aranyzsinórt.

SCHWEIZER: Jól tetted – minek a templomba ennyi kacat? A Teremtőnek szánják, de ő csak röhög ezen, és éhezheti a teremtményeit... Na és te, Spangeler, merre garázdálkodtál?

MÁSODIK RABLÓ: Én meg a Bügel egy vegyesboltot fosztottunk ki, és ötven embernek való cuccot hoztunk el.

HARMADIK RABLÓ: Két arany karórát és egy tucát ezüstkanalat sikerült megfűjnom.

SCHWEIZER: Jól van! Úgy intéztük, hogy további tizennégy napig legyen mit oltogatniuk. Ha meg el akarják fojtani a tüzet, akkor a sok vízben fog elrothadni a város. Tudod-e, mennyi halott van, Schufterle?

SCHUFTERLE: Nyolcvanhárom, állítólag. Csak a lőportoronymnál hatvan ember veszett oda.

MOOR: *(nagyon komolyan)* Nagy árat fizettünk érted, te Roller.

SCHUFTERLE: Mi az, hogy nagy árat?! Ha férfiak lettek volna, esetleg akkor. De ezek pólyások voltak pisis pelenkában. Töpörödött vénasszonyok, akik a legyeket hessegették az aszott öregemberekről, akik az ajtóig sem találnak el... Betegek sírnak az orvosuk után, aki viszont már rég a mi nagy heccünk után menetelt... Aki csak tudott, eljött a komédiára, és csak a város legalja maradt otthon, hogy őrizze a házat.

MOOR: Szegény férgek! Azt mondod, betegek, vének és gyerekek?

SCHUFTERLE: Azok hát, hogy ette volna a fene mindet! Mindenórás asszonyok, akik félték, hogy elvetélnék az akasztófa alatt. Fialasszonyok, akik nem akarták látni a hóhérok munkáját, nehogy a bitófa képe égjen a hasukban lévő magzatra... Szegény költők, akik nem tudtak kilépni az utcára, mert egyetlen pár cipőjüket a cipésznél hagyták; és egyéb hasonló színvonalú csőcselék, nem érdemes beszélni róluk. Hát, ahogy egy barakk mellett haladok el éppen, sírást hallok, bekukkan-

tok, és mit látok a fénynél? Egy gyereket, aki egészségesen és épen az asztal alatt fekszik a földön, viszont az asztal már lángol... „Szerencsétlen pondró! Még megfagysz itt nekem”, mondtam, és behajítottam a tűzbe.

MOOR: Ez igaz, Schufterle?... Ez a láng égesse a mellkasodat, egészen az örökkévalóságig!... Takarodj a szemem elől, te korcs! Meg ne lássalak többé a bandámban! Na mi van, mi ez a suskus? Elgondolkoztatok? Ki mer töprengeni azon, amit én parancsolok? Ki vele, ha mondom! Vannak még köztetek olyanok, akik megérttek a haragomra. Ismerlek jól, Spiegelberg. De legközelebb szétcsapok köztetek, és rettenetes szemlét fogok tartani. *(Valamennyien remegve el)*

MOOR: *(egyedül járkal hevesen föl és alá)* Ne is figyelj oda rájuk, égi bosszúálló!... Én nem tehetek róla! Ahogy te sem tehetsz róla, hogy a pestis, az éhezés meg az árvíz nem csak a gonoszat falja föl, hanem az igazat is, ez már csak ilyen! Ki parancsolhat a lángcsóvának, hogy miután kifüstölte a darázs-fészket, ne pusztítsa el a termést is?... Istenem, ez a gyermekgyilkolás... Asszonygyilkolás... És még beteggyilkolás is! Hogy szégyellem magam helyettük. Legszebb munkámat mérgezik meg... Íme, itt áll a kölyök, vöröslik az arca a szegyetől az Ég szeme előtt. A kölyök, aki Jupiter bunkójával játszva pigmeusokat pusztított, amikor titánokat indult szétmarcangolni... Na menj, na szűnj már meg! Nem vagy alkalmas rá, hogy a legmagasabb bosszúállás kardját forgasd, hogyha kidőltél az első menetben... Lemondok pimasz tervemről, és a föld szakadékába rejtőzöm, ahol nem süt szégyenre a nap, mert még az is elborzad tőlem. *(El akar menekülni)*

Rablók sietve jönnek

RABLÓK: Vigyázz, kapitány, kísértetek járnak! Özönnyi cseh lovas lepte el az erdőt... Valaki fölnyomott bennünket.

ÚJABB RABLÓK: Kapitány, a nyomunkban vannak, körülzárták az erdő közepét, legalább ezren lehetnek!

ÚJABB RABLÓK: *(jönnek)* Úristen, Úristen! Elfognak, kerékbe törnek, fölnégyelnek! Sok ezer huszár, dragonyos és vadász kering a domb körül, elállták a kijáratokat.

Moor el

Schweizer, Grimm, Roller, Schwarz, Schufterle, Razmann. Rablók jönnek

SCHWEIZER: Fölvertük őket a nyugalmukból! Örülj, Roller! Már régóta fentem rá a fogam, hogy lovasokkal balhézhaszak... Hol a kapitány? Együtt van az egész banda? Van elég lópor?

RAZMANN: Lópor minden mennyiségben. De csak nyolcvan vagyunk... Egy emberre húsz lovas jut!

SCHWEIZER: Annál jobb! A nagyujjam körmére ötven is elég... Megvárták, amíg a seggük alá gyűjtjük a szalmát? Testvérek, testvérek! Na akkor nincs baj! Ók eladták az életüket tíz krajcárért, de mi az életünkért és a szabadságért harcolunk!... Úgy csapunk le rájuk, mint az eszelős szélvész, és úgy csapjuk le a fejüket, mint a vilám!... De hol a francban lehet a kapitány?

SPIEGELBERG: Itt hagyott minket a pácban. De talán még elmenekülhetünk, hm?

SCHWEIZER: Me-ne-kül-ni?

SPIEGELBERG: Jaj! Miért nem maradtam Jeruzsálemben!

SCHWEIZER: Bárcsak fulladnál bele a klotyóba, te szarzsák! Meztelen apácák előtt nagy a pofád, de ha látsz két férfiöklöt... Gyáva kutya, most mutasd meg, mit tudsz, vagy belevarrlak egy disznó bőrébe, hogy kutyák tépjenek szét!

RAZMANN: A kapitány! A kapitány!

MOOR: (*lassan, magában*) Megvártam, amíg teljesen bekerítenek minket. Most úgy kell harcolniuk, mint aki mindenre el van szánva... Fiúk, itt az idő! Elveszünk, vagy harcolunk, mint a sebzett vadkan.

SCHWEIZER: A fogammal vágom föl a hasukat, hogy kiforduljon a belük!... Vezess minket, kapitány! Követünk a halál torkába is.

MOOR: Minden fegyvert töltsetek meg! Van elég lőpor?

SCHWEIZER: (*főlugrik*) Annyi, hogy a holdba repíthetjük vele a földet!

RAZMANN: Mindenki betárazott öt pár pisztolyt és karabélyt.

MOOR: Rendben. A csapat egyik fele fölmászik a fára vagy elrejtőzik a bozótban, onnan tüzel rájuk lesből...

SCHWEIZER: Ott a helyed, Spiegelberg!

MOOR: Mi pedig, vagyis mindenki más, oldalról támadunk.

SCHWEIZER: Itt leszek én, ja-ja!

MOOR: Közben mindannyian megfújjuk a sípunkat, körbevágatunk az erdőben, hogy elrettentőnek tűnjön a létszámunk. A kutyákat is el kell engedni, hogy szétmenjenek, és a puskacsövük elé fussanak. Mi hárman, Roller, Schweizer és én a tömegben harcolunk.

SCHWEIZER: Mesteri, baromi jó!... Úgy elcsépeljük őket, hogy nem tudják majd, honnan jönnek a pofonok. Éppen kilőttem az egyiknek egy cseresznyét a szájából, hadd jöjjenek! (*Schufterle megböki Schweizert, aki félrehúzza Moort, és balkan beszél hozzá*)

MOOR: Hallgass!

SCHWEIZER: Kérlek!

MOOR: Tüntessétek el! És köszönje a szégyenérzetének, hogy egyáltalán mentheti az irháját. Világos, hogy nem halhat meg ugyanott, ahol az én Schweizerem, Rollerem és én fogunk. Vegye le a ruháját, azt mondjuk majd, utazó, akit kirabolunk... Légy nyugodt, Schweizer! Esküszöm, hogy föl fogják akasztani!

Jön a szerzetes

SZERZETES: (*megbökken, dadog*) Ez az a híres sárkánybarlang? Engedelmiükkel, uraim! Az egyház szolgálja a szolgálatot, és kint ezerhét százán figyelnek, nehogy a hajam szála is meggörbüljön.

SCHWEIZER: Éljen, éljen! Milyen szép beszéd volt, jót tesz az emésztésnek.

MOOR: Hallgass, bajtárs!... Mondja, atyám, mit keres itt?

SZERZETES: A legfelsőbb hatóság küldött, amely életről és halálról dönt... Ti tolvajok... Ti gyilkos gyűjtőfogók... Gazemberek... Mérgező viperák, akik sötétben settenkedtek, és onnan támadtok... Az emberiség legalja... Mocsadék elfajzottak... Holók és férgék kedvenc eledelei... Kötél és kerék várományosai!

SCHWEIZER: Kutya! Abbahagyod a sarazást, vagy... *(A puskát a szerzetes arca elé nyomja)*

MOOR: Basszus, Schweizer, ne már! Még összezavarod itt a mondandójában... Ha már olyan szépen betanulta a kis prédikációját... Csak folytassa, atyám! „Kötél és kerék várományosai...”?

SZERZETES: És te mint élenjáró díszpinty! Fosztogatók főnöke! Gazemberek királya! Minden mocskok legfőbb császára!... A megszólalásig hasonlítasz arra a legelső, szegyetlen főkolomposra, aki büntelen angyalok légióit biztatta lázadásra, hogy a kárhozatba rántsa őket. Elhagyott anyák siralma kíséri a lépteidet. Úgy vedeled a vért, mint a vizet, úgy oltasz ki egy emberéletet, mintha csak buborék volna.

MOOR: Abszolút igaz, folytassa!

SZERZETES: Hogy micsoda? Igaz? Ez a válasz?

MOOR: Mit hallok, uram, nem erre számított? Folytassa csak! Mit akart még mondani?

SZERZETES: *(belelendülve)* Undorító ember! Tisztulj innen! Hát nem a meggyilkolt gróf vére tapad a kezedhez? Hát nem te törtél be az úr szentélyébe, és enyves kezdeddel nem te emelted el az úrvacsorai edényeket? Nem te borítottad lángba istenfélő városunkat? Nem miattad omlott rá a keresztények fejére a lőportorony? *(Kezét összecsapja)* Ég felé bűzlő gabszág, amely a végítéletet fölfegyverzi, hogy lecsapjon? Megérett a büntetés, eljött az utolsó harsona ideje!

MOOR: Eddig mesterien fogalmazott! De most már a lényegre! Mit akar üzeni önnek a tanács?

SZERZETES: Olyasmit, amire te sohasem leszel méltó! Nézz körül, te gyűjtogató! Ameddig ellátsz, lovasok kerítettek körbe... Innen már nincs menekvés... Amilyen biztos, hogy ezeken a tölgyfákon cseresznye terem, a fenyőkön pedig barack, ugyanolyan biztos, hogy sértetlenül fogtok elbúcsúzni ezektől a tölgyektől és fenyőktől.

MOOR: Hallod ezt, Schweizer? Csak folytassa!

SZERZETES: Hallgasd meg, milyen nagyvonalúan és elnézően bánik veled, szörnyeteg bűnözővel a bíróság. Ha most azonnal térdre borulsz a kereszt előtt és irgalomért könyörögsz, akkor könyörület váltja föl a szigort, mint egy szerető anya igazságossága... Bűneid nagyobbik felét elengedik, és gondold meg: kerékbetörés lesz a jutalmad!

SCHWEIZER: Hallottad, kapitány! Nekimegyek ennek a pásztorkutyának, elkapom a torkát, és addig szorítom, amíg minden lukából vér nem csorog...

ROLLER: Kapitány! A picsába már! Kapitány! Látjátok, hogy a szája szélét harapdálja? Hadd függesszem föl ezt a fickót fejjel lefelé, mint egy nyomorult bábót, hogy alulról nézze az eget.

SCHWEIZER: Én, én! Térden csúszva kérlek! Hadd legyen enyém a gyönyörűség, hogy kilapíthatom!

A szerzetes fölkiált

MOOR: Vissza, hé! Senki ne merjen hozzáérni! *(A szerzetesnek, miközben kardot ránt)* Látja, tisztelendő úr, itt áll hetvenkilenc ember, akinek én vagyok a kapitánya, és nem tud egy sem parancsra ugriani vagy ágyúzenére táncolni. Ezzel szem-

ben kint áll ezerhétszáz harcedzett muskétás... Na figyeljen ide jól! Most Moor, a gyújtogatók kapitánya beszél. Igaz, kinyírtam egy dúsgazdag grófort, fölgyújtottam a dominikánus templomot, kifosztottam és lángba borítottam a maguk bigott városát, és rárobbantottam pár keresztény fejére a tornyot. De ez még nem minden. Többet is tettem. *(Előrántja a jobb kezét)* Látja ezeket az értékes gyűrűket, amiket itt hordok az ujjaimon? Nézze meg jól mindet, és pontról pontra számoljon be élet és halál urainak, mit látott és hallott... Ezt a rubinköves gyűrűt egy miniszter ujjáról húztam le, akit vadászat közben fejedelme lába előtt sújtottam agyon. Paraszti sorból nyalta föl magát első kegyencé, szomszédja bukása volt fölemelkedésének legelső lépcsője... Árvák könnyein úszkálva kapaszkodott fölfelé. Ezt a gyémántot egy korrupt pénzügyi tanácsosról szedtem le, aki annak osztogatta a hivatalokat meg a címeket, aki a legtöbb kenőpénzt ígérte, a hazafiakat pedig elzavarta ajtaja elől. Ezt az achátot egy magához hasonló csuhás tiszteletére viselem, akit saját kezűleg fojtottam meg, mert nyíltan azon siránkozott, hogy összeomlott az inkvizíció... Jó, mi? Még több sztorit is mesélhetnék a gyűrűimről, de már bánom azt a pár szót is, amit önre pazaroltam...

SZERZETES: Ó, fáraó, ó, fáraó!

MOOR: Halljátok? Hallottátok, milyen mélyet sóhajtott? Úgy áll itt, mintha az ég tüzet lehelné a Korah zendülői ellen. Vállrándítással ítél, egy keresztényi ahhal elátkoz... Hogy lehet egy ember ilyen vak? Aki árgus szemmel vizsgálja testvérében a szálkát, hogyhogy nem látja a gerendát saját szemében? Jóságot és türelmet prédikálnak a felhők közül, és közben emberáldozatot mutatnak be Istennek, mintha ő volna a lángkarú Moloch... Felebaráti szeretetről prédikálnak, de probléma nélkül elkergetik a nyolcvanéves vakot. Fölszólalnak a nyerészkedés ellen, mégis az aranyzsínórok kedvéért irtották ki Perut, és fogták a pogányokat a kocsijuk elé... Azon törik a fejüket, hogyan hozhatta létre a természet a szemét Júdást, miközben egy részük a saját Istenét is elárulná harminc ezüstért. Istenem, ti pofátlan álszent hazugok! Az igazság pénzhamisítói, Isten makimajmai! Nem szégyelltek oltárok és keresztiek előtt kúszni-mászni, hátatokat korbáccsal ütlegelni, és testeteket bójttal kínozni? Ezzel a szálnalmas szemfényvesztéssel akarjátok becsapni azt, akit Mindenhatónak neveztek, idióták, pontosan úgy, ahogy a nagyokat is az gúnyolja a legjobban, aki azzal hízeleg, hogy gyűlöli a hízelgést. Tisztességgel és példás élettel kérkedtek, de Isten átlát szíveteken. Ő maga mészárolná le Teremtőtöket, ha történetesen nem éppen ő alkotta volna a nílusi szörnyeteget!... Hordja el magát!

SZERZETES: Milyen önérzetes ahhoz képest, hogy csak egy közönséges gazember!

MOOR: Eddig nem voltam elég önérzetes... Most fogok csak úgy beszélni. Menjen a magas rangú bírósághoz, élet és halál uraihoz... Tájékoztassa őket, hogy nem vagyok tolvaj, aki álommal és sötétséggel szövetkezik, és nagy tetteivel dicsekszik a magas létráról... Amit csináltam, azért nyilván el fogok számolni az ég előtt, de szálnalmas földi urakkal nincs elszámolnivalóm. Mondja meg nekik, hogy az én messterségem a bosszú, a szakmám pedig a megtorlás. *(Hátat fordít neki)*

SZERZETES: Nem kérsz kegyelmet?... Jó, veled végeztem. *(A bandához fordul)* Halljátok, hogy a törvény mit üzen nektek általam!... Ha most rögtön, megkötözve kiadjátok nekem ezt az elítélt gonosztevőt, akkor súlyos büntetéseket elengedek... A szentegyház megújult szeretettel fogja fogadni eltévedt bárányait, és mindenkit a

tisztességes hivatal útjára enged. *(Győzelmi nevetéssel)* Na mit szól ehhez, felség?... Szóval egy-kettő, kötözzétek meg, és szabadok vagytok!

MOOR: Halljátok? Halljátok? Miért vagytok így megdöbbenve? Miért álltok ilyen zavartan? Szabadságot ígér, de a foglyai lesztok. Az életet kínálja föl, ezek megint nem csak nagy szavak, hiszen már elítélt titeket. Becsületet, hivatalt ígér, de mi más lehetne sorsotok, mint gyalázat, üldöztetés és menekülés?... Az ég bocsánatát hirdeti, pedig ti már elkárhoztatok. Senki sincs köztetek, aki nem a pokolra kerül. Még gondolkodtok? Haboztok? Ilyen nehéz menny és pokol között választani? Segítsen, tisztelendő úr!

SZERZETES: *(magában)* Megkergült ez a fickó?... Aggódtok, talán csapdáról van szó, hogy élve foghassunk el benneteket? – Olvassátok, itt van aláírva a kegyelmi parancs. *(Odaadja a papírt Schweizernek)* Kétkeltek még?

MOOR: Látjátok! Látjátok! Kérhettek ennél is többet?... Saját kezű aláírás, végtelen kegyelem, hm?... Vagy attól féltok, megszegi a szavát, mert úgy hallottátok, hogy áruólval szemben nem kötelező betartani? Ne féljete, a politika fogja őket kényszeríteni, hogy betartsák az ígértüket, még ha a sátánnak tették is. Mert különben ki hinne nekik a jövőben? Hogyan tehetnének megint hatásos ígéreteket? Esküdni mernék rá, hogy komolyan gondolják. Tudják, hogy én vagyok a fölbujtó, titeket kábé ártatlannak tartanak. Mert mi más volna a ti bűnötök, mint a fiatal kor, az éretlenség és a felelőtlenség? Egyedül engem akarnak, egyedül én tartozom nekik elszámolással. Így van, tisztelendő úr!

SZERZETES: Miféle ördög beszél belőle?... Igen, így van... Megőrjít ez a fickó.

MOOR: Még mindig semmi válasz? Vagy azt hiszitek, fegyverrel még kitorhettek az ostromgyűrűből? Nézzetek körbe. Gyerekes bolondság lenne ilyet képzeln. Vagy hősként szeretnének elesni, mert láttátok, hogy örültem én a viadalnak? Ne higgyétek! Nektek nem Moor a nevetek. Gyalázatos tolvajok vagytok! Nagy terveim nyomorult bábjai, mint a kötél a hóhér kezében! Ki látott már tolvajt hősként elesni? A tolvajnak nyereség az élet. Ami utána jön, na az a félelmetes. A tolvajoknak joga van vacogni a haláltól. Halljátok a kürtöket? Látjátok, hogy fénylik szablyáik éle? És ti még mindig tétováztok? Megőrültetek? Megbocsáthatatlan! Nem vagyok hálás az életemért, szégyellem az áldozatotokat.

SZERZETES: *(látszólag megdöbbenve)* Attól tartok, lassan begolyózom. Hallott már ilyet valaki?

MOOR: Vagy attól féltok, szíven szúrom magam, hogy megsemmisítem a szerződést, ami szerint csak az élőket lehet elfogni? Nem, bajtársak! Fölösleges a félelmetek. Nézzétek, eldobom a törömet, a pisztolyaimat, és ezt az üveg mérget is, amelynek pedig még jó hasznát vehetném. De hát annyira nyomorult vagyok, hogy már nem bírom uralni a saját életemet sem. Még mindig vacilláltok? Azt hiszitek, védekeznek, ha meg akarnátok kötözni? Nézzétek, idekötöm a jobb kezemet ehhez a tölgyfaághoz. Teljesen fegyvertelen vagyok, leteríthetne akár egy gyermek is. Ki lesz az első, aki cserbenhagyja a kapitányát?

ROLLER: *(meghatottan)* Á, mi nem, soha, még ha a pokol támadna is ránk! *(Főlemeli kardját)* Pusztuljon, aki nem segíti a kapitányt!

SCHWEIZER: *(eltépi a kegyelmi parancsot, és a szerzetes arcába vágja)* Puszkagolyóinkban a kegyelem! Előre, banditák! Te meg mondd meg a tanácsstagoknak, akik ideküldtek, hogy Moor bandájában senki sem áruól! Mentsük meg a kapitányt!

MIND: (*kiáltozva*) Mentsük meg, mentsük meg a kapitányt!
MOOR: (*eloldja magát, boldogan*) Mostantól tényleg szabadok vagyunk! Bajtársak, hadseregnyi erő van az öklömben! Halál vagy szabadság! De bennünket élve biztos nem kapnak el!

Trombitaszó. Kiáltozás és lárma. Kivont karddal elvonulnak.

TÉREY JÁNOS FORDÍTÁSA

